

ΠΛΑΤΩΝΑΣ

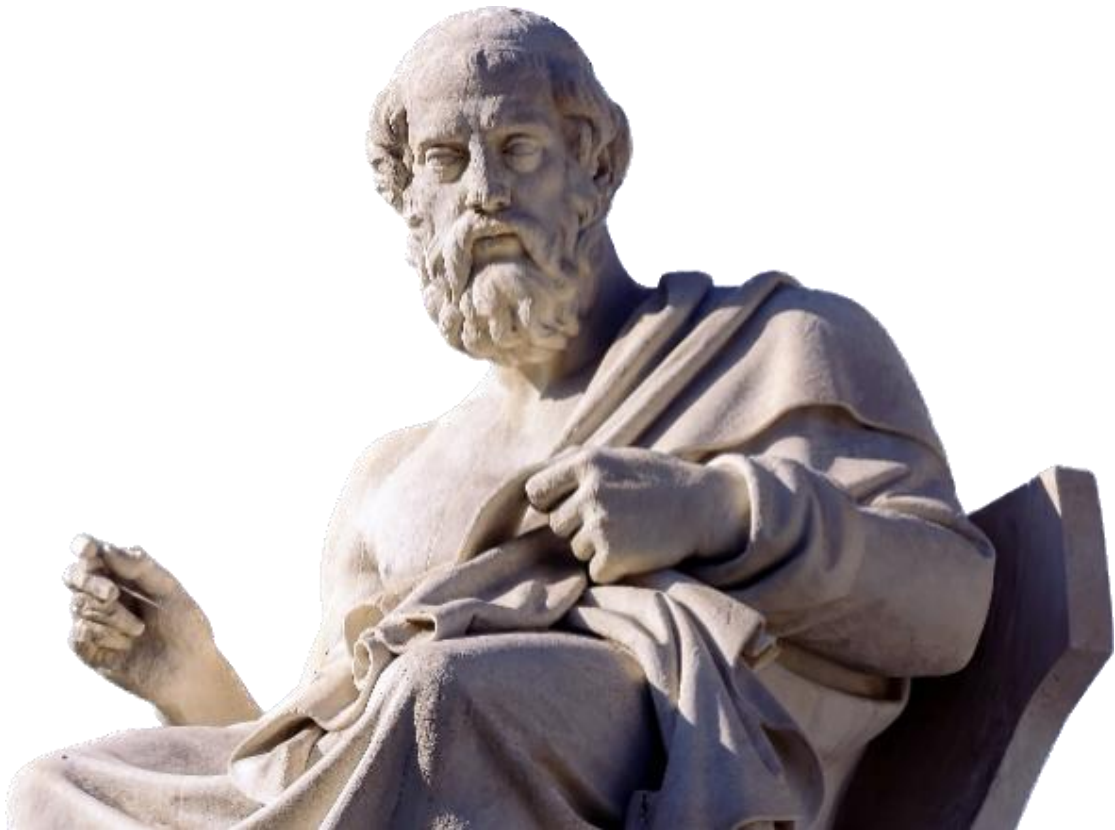

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΠΛΙΟΓΚΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ Α.Μ. 692/2024

ΓΑΒΡΑ ΝΙΚΟΛΕΤΑ Α.Μ. 708/2024

ΓΕΜΕΝΕΤΖΗ ΠΑΓΩΝΑ Α.Μ. 1185/2024

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2024

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	σελ 3
2. ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ.....	σελ 4
2.1 Περίοδος νεότητας.....	σελ 4
2.2 Όψιμη περίοδος.....	σελ 5
2.3 Περίοδος ωριμότητας.....	σελ 5
2.4 Άλλα σημαντικά έργα του Πλάτωνα.....	σελ 6
2.4.1 Αλληγορία του σπηλαίου.....	σελ 6
2.4.2 Η θεωρία των ιδεών.....	σελ 7
3. Η ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ ΣΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ	
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ.....	σελ 7
4. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	σελ 10

1. ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο Πλάτωνας γεννήθηκε το 427 π.Χ. και πέθανε το 347 π.Χ. (5ος - 4ος αι.). Έζησε στην αρχαία Αθήνα και ήταν γιος του Αρίστωνα και της Περικτιόνης, μέλος μιας εύπορης αριστοκρατικής οικογένειας με σημαντική πολιτική και κοινωνική θέση. Χάρη στην καταγωγή και τις κοινωνικές του διασυνδέσεις, διατηρούσε σχέσεις με εξέχουσες προσωπικότητες, συμπεριλαμβανομένου και του Περικλή. Το όνομα του το απέκτησε διότι είχε πλατύ στέρνο και μέτωπο ενώ το πραγματικό του όνομα ήταν Αριστοκλής (Πλάτων: Ο βίος και το έργο του σπουδαίου φιλοσόφου της αρχαιότητας, χ.χ.).

Ο Πλάτωνας ήταν ένας από τους σημαντικότερους φιλοσόφους της αρχαιότητας. Έκανε πολλά ταξίδια και έλαβε εξαιρετική εκπαίδευση. Ήταν μαθητής του Σωκράτη για 9 χρόνια, ο οποίος υπήρξε ο πνευματικός του καθοδηγητής και του μετέδωσε τις γνώσεις και τις αρετές του. Αργότερα, ο Πλάτωνας έγινε δάσκαλος όπου μεταξύ των μαθητών του ήταν και ο Αριστοτέλης. Η Κλασική Εποχή (480-323 π.Χ.), κατά την οποία έζησε, ήταν μια περίοδος έντονων πολιτικών και κοινωνικών αλλαγών. Μετά την ήττα των Αθηναίων στον Πελοποννησιακό Πόλεμο (431 π.Χ. - 404 π.Χ.) και την πτώση της δημοκρατίας, η Αθηναϊκή κοινωνία βρέθηκε αντιμέτωπη με μεγάλες προκλήσεις (Coleman, 2000).

Ακολούθησε η μετάβαση από τη δημοκρατία στην ολιγαρχία με το καθεστώς των Τριάκοντα Τυράννων, ένα αυταρχικό καθεστώς που επέβαλε τυραννία και διώξεις (404-403 π.Χ.). Το 403 π.Χ., μετά την πτώση των Τριάκοντα από τους δημοκρατικούς, η δημοκρατία αποκαταστάθηκε. Οι Αθηναίοι θέσπισαν νόμο περί αμνηστίας και επανίδρυσαν τους δημοκρατικούς θεσμούς. Παρόλο που η δημοκρατία συνεχίστηκε, η Αθήνα δεν ανέκτησε ποτέ πλήρως την ισχύ και την επιρροή που είχε πριν από τον πόλεμο. Ωστόσο, η πόλη παρέμεινε ένα σημαντικό κέντρο φιλοσοφίας, πολιτισμού και δημοκρατικών ιδεών για αρκετές δεκαετίες (Cartwright, 2018). Η Αθήνα αντιμετώπιζε σοβαρά οικονομικά προβλήματα, αλλά βρέθηκε ξανά στο επίκεντρο των ελληνικών συγκρούσεων κατά τον Κορινθιακό Πόλεμο (395-387 π.Χ.). Μετά τη λήξη του η πόλη άρχισε να ανακτά την επιρροή της. Ακολούθησε η Θηβαϊκή ηγεμονία (371-362 π.Χ.), η Β' Αθηναϊκή Συμμαχία και η Μακεδονική κυριαρχία (338-323 π.Χ.) υπό τον Φίλιππο Β' και αργότερα τον Μέγα Αλέξανδρο. Επομένως, η Αθήνα κατάφερε να ξανασταθεί στα πόδια της, ανασυγκροτώντας τους πολιτικούς θεσμούς, την οικονομία και τον στρατό (Corinthian War, χ.χ.).

Η διδασκαλία του Σωκράτη τον βοήθησε να διαμορφώσει την φιλοσοφική του σκέψη. Ο θάνατος του Σωκράτη όμως το 399π.χ. τον σημάδεψε και έτσι εγκατέλειψε την Αθήνα για να πάει να ζήσει στα Μέγαρα. Τα επόμενα ταξίδια του ήταν στην κάτω Ιταλία και την Σικελία όπου γνώρισε την φιλοσοφία των πυθαγόρειων, τον άρχοντα από τα Τάραντα και ανέπτυξε φιλία με τους τυράννους των Συρακουσών Διονύσιο Α', Διονύσιο Β' και με τον Δίωνα. Ήθελε να κάνει τους τυράννους φιλόσοφους βασιλείς αλλά δεν πέτυχε από που ήθελε, συγκρούστηκε μαζί τους και κατηγορήθηκε για συνομοσίες. Για τον λόγο αυτόν διώχθηκε από την Σικελία. Αμέσως μετά οδηγήθηκε στην Αίγινα προς πώληση σε σκλαβοπάζαρο, έμεινε εκεί για 20 μήνες και αργότερα ελευθερώθηκε από τον Αννίκερι (Στέφος, Στεργιούλης και Χαριτίδου, 2007) & (Πλάτων: Ο βίος και το έργο του σπουδαίου φιλοσόφου της αρχαιότητας, χ.χ.).

Επέστρεψε στην Αθήνα το 387π.χ. και ίδρυσε την φιλοσοφική του σχολή τη λεγόμενη Ακαδημία Πλάτωνος. Για 20 ολόκληρα χρόνια ασχολήθηκε με την συγγραφή φιλοσοφικών έργων και την διδασκαλία. Όμως το 367 π.χ. ο νέος βασιλείας των Συρακουσών Διονύσιος Β΄ ο νέος τον προσκάλεσε να γίνει σύμβουλος του. Ο Πλάτωνας σκέφτηκε ότι είναι ευκαιρία να εφαρμόσει τις πολιτικές του ιδέες και αποδέχθηκε την προσφορά του βασιλεία. Αργότερα όμως συγκρούστηκε με άλλους σύμβουλους του βασιλεία και κατέληξε αιχμάλωτος του Διονυσίου Β΄ έως το 365π.χ. Μετά από αυτό εγκατέλειψε οριστικά τις Συρακούσες το 361 π.χ. και πήγε στην Αθήνα όπου επικεντρώθηκε οριστικά στην διδασκαλία και τη συγγραφή έργων.

Ο Πλάτωνας πέθανε το 347 π.χ. και το έργο του χαρακτηρίστηκε από τα κορυφαία και σημαντικότερα έργα όλων των εποχών έχοντας την μεγαλύτερη επιρροή ως δάσκαλος (Πλάτων: Ο βίος και το έργο του σπουδαίου φιλοσόφου της αρχαιότητας, χ.χ.). Αφησε με το έργο του τεράστια κληρονομιά, η οποία επηρέασε τον φιλοσοφικό και πνευματικό κόσμο για αιώνες. Αυτή η περίοδος υπήρξε χρυσή εποχή για τη φιλοσοφία και τον πολιτισμό (Coleman, 2000).

2. ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ

Από το έργο του Πλάτωνα σώθηκαν 35 έργα και 13 επιστολές από τα οποία γνήσια θεωρούνται τα 26. Τα περισσότερα είναι γραμμένα σε μορφή διαλόγου. Το κεντρικό πρόσωπο του διαλόγου είναι ο Σωκράτης, εκτός από του νόμους, ενώ δεν εμφανίζεται σε κανένα διάλογο ο ίδιος ο Πλάτωνας.

Μελέτες χωρίζουν τους πλατωνικούς διαλόγους σε 3 φάσεις.

2.1 Περίοδος νεότητας

- **Απολογία Σωκράτους:** γράφτηκε το 397 π.χ. ή το 396 π.χ. δεν έχει τόσο την μορφή διαλόγου. Ο Σωκράτης υπερασπίζεται τον εαυτό του στο δικαστήριο της Ηλιαίας. Αρνείται τις κατηγορίες εις βάρος του για την αθεΐα και την διαφθορά και κάνει αντιπροτάσεις για την ποινή που θα του επιβληθεί. Απευθύνεται προς του δικαστές που τελικά του επέβαλλαν θανατική ποινή ενώ άλλοι τον αθώωσαν.
- **Κρίτων:** ήταν μαθητής του Σωκράτη που τον επισκέφθηκε νύχτα στην φυλακή για να τον πείσει να δραπετεύσει και να σωθεί. Ο Σωκράτης όμως αρνήθηκε λέγοντας ότι πρέπει να υπακούμε στους νόμους της πατρίδας, ακόμα και αν αυτοί μας αδικούν.
- **Πρωταγόρας:** στην οικία του Καλλία συζητούν ο Πρωταγόρας με τον Σωκράτη για την αρετή. Ο Πρωταγόρας ισχυρίζεται ότι η αρετή μπορεί να διδαχθεί ενώ ο Σωκράτης ισχυρίστηκε ότι διδάσκαλοι της αρετής είναι ικανοί να την διδάξουν.
- **Λάχης:** οι στρατηγοί Λάχης και Νικίας μιλούν με τον Σωκράτη για την Ανδρεία αλλά η συζήτηση δεν οδήγησε σε έναν κοινά αποδεκτό ορισμό.

- **Λύσις:** η συζήτηση αυτή πραγματοποιείται για την σημαντικότητα που διαδραματίζει στη ζωή του ανθρώπου η φιλία η οποία είναι ο τελικός σκοπός των αισθημάτων μας.

2.2 Περίοδος ωριμότητας

- **Συμπόσιο:** ο τραγικός ποιητής Αγάθων οργάνωσε συμπόσιο όπου ο Σωκράτης συνομιλούσε με την μάντισσα Διοτίμα για την φύση του έρωτα. Ο Αριστοφάνης υποστήριζε ότι ο έρωτας είναι έμφυτος σε όλους τους ανθρώπους και πλάθει τον μύθο όπου τα δυο φύλα αρχικά ήταν συνενωμένα και διαχωρίστηκαν αργότερα από τον Απόλλωνα.
- **Πολιτεία:** αποτελείται από 10 βιβλία. Γίνεται σχηματισμός κρατών (Στέφος κ.α., 2007). Η πολιτική κοινότητα θεμελιώνεται πάνω στην αυτογνωσία των μελών που την συγκροτούν. Μιλάει περισσότερο για γνώση, παιδεία και θεσμούς (Coleman, 2000). Οι κυβερνήτες πρέπει να έχουν σοφία, οι πολεμιστές ανδρεία και όλοι πρέπει να έχουν σωφροσύνη. Η δικαιοσύνη απαιτεί από όλους να ασχοληθούν με την εργασία τους χωρίς να παρεμποδίζουν τους άλλους. Επίσης παρουσιάζονται οι αρχές μια ιδανικής πολιτείας όπου η παιδεία οδηγεί στη γνώση της αλήθειας.
- **Φαίδων:** ο συγκεκριμένος διάλογος πραγματοποιείται την ημέρα της θανατικής εκτέλεσης του Σωκράτη, καθώς βρίσκεται στη φυλακή και συζητάει με τους φίλους του για την αθανασία της ψυχής. Στο τέλος αυτού του διαλόγου περιγράφονται οι τελευταίες συγκινητικές στιγμές του Σωκράτη.
- **Γοργίας:** στην συζήτηση αυτή επικρατεί η σύγκρουση της φιλοσοφικής ηθικής με τη ρητορική και φαίνεται νικητριά να είναι η φιλοσοφική ηθική. Στο τέλος του διαλόγου τονίζεται ότι είναι προτιμότερο να αδικείται κανείς παρά να αδικεί, ότι η δίκαιη τιμωρία είναι η καλύτερη και ότι πρέπει να είναι κανείς δίκαιος και όχι απλά να φαίνεται.

2.3 Όψιμη περίοδος

- **Νόμοι:** αποτελείται από 12 βιβλία. Ο Σωκράτης απουσιάζει στο συγκεκριμένο έργο. Τα πρόσωπα του διαλόγου συζητούν για την ίδρυση πόλης όπου θα κυριαρχούν οι νόμοι. Τα σημαντικότερα θέματα των συνομιλητών ήταν η τοποθεσία, αριθμός των πολιτών, το νομοθετικό πλαίσιο και το εκπαιδευτικό σύστημα της πόλης.
- **Κριτίας:** θέμα του συγκεκριμένου διαλόγου είναι η Ατλαντίδα που έρχεται αντίθετη με την ιδανική αρχαία Αθήνα. Περιγράφεται η άνετη ζωή των κατοίκων και η τιμωρία του από τον Δία για την πλεονεξία τους. Ο συγκεκριμένος διάλογος δεν ολοκληρώθηκε (Στέφος κ.α., 2007).

2.4 Άλλα σημαντικά έργα του Πλάτωνα

2.4.1 Αλληγορία του σπηλαίου

Η αλληγορία αυτή συμβολίζει τη διαδικασία της φιλοσοφικής αναγέννησης και την αναζήτηση της αληθινής γνώσης. Ο Πλάτων θέτει το ερώτημα του πώς μπορούμε να αναγνωρίσουμε την πραγματική ή αληθινή πραγματικότητα πίσω από τις αισθητικές εμπειρίες μας και πώς μπορούμε να επιτύχουμε τη σοφία και την αλήθεια. Στο κείμενο, ο ήλιος φαίνεται πίσω από το σπήλαιο και προβάλλει το φως του στον κόσμο έξω από αυτό. Αυτό το φως αντιστοιχεί στην ιδέα του καλού, την υπερκείμενη πραγματικότητα ή αρχέτυπο, που δίνει νόημα και αξία σε όλες τις υπόλοιπες ιδέες. Αντιπροσωπεύει την απόλυτη αλήθεια. Το Καλό και το Αγαθό είναι η πηγή του φωτός και της αλήθειας, που επιτρέπει στον φιλόσοφο να κατανοήσει την πραγματικότητα πέρα από τις σκιές και τις αντιλήψεις των αισθήσεων (Coleman, 2000).

Η Αλληγορία του Σπηλαίου παρουσιάστηκε από τον Πλάτωνα στο έργο του Πολιτεία. Μέσω αυτής τη συμβολικής αναπαράστασης, ο Πλάτων επιδιώκει να ενισχύσει την ιδέα ότι η γνώση και η φιλοσοφία απαιτούν την ανύψωση πέρα από τα περιορισμένα πλαίσια των αισθήσεών μας και την εστίαση σε υψηλότερες μεταφυσικές αρχές. Η αλληγορία του σπηλαίου παρουσιάζεται σε τέσσερα στάδια. Στο πρώτο στάδιο, οι άνθρωποι παρουσιάζονται σαν αλυσοδοσμένοι δεσμώτες μέσα στο σπήλαιο. Αυτή η κατάσταση αντιπροσωπεύει την ανθρώπινη εμπειρία, όπως την αντιλαμβανόμαστε μέσα από τις καθημερινές μας εμπειρίες. Στο δεύτερο στάδιο, υπάρχει η απελευθέρωση και η ελεύθερη κίνηση εντός του σπηλαίου. Αυτό σηματοδοτεί την αρχή της απομάκρυνσης του φιλοσόφου από την περιορισμένη πραγματικότητα της αισθητηριακής εμπειρίας. Το τρίτο στάδιο είναι η έξοδος από το σπήλαιο. Αυτό ολοκληρώνει την άρση της ψευδαίσθησης και παρέχει πραγματική γνώση των αιτιών της πραγματικότητας. Το τέταρτο στάδιο είναι η υποχρεωτική επιστροφή στο σπήλαιο. Αυτό υποδεικνύει την ανάγκη άμεσης σύνδεσης της πολιτικής πράξης με τη φιλοσοφική γνώση, καθιστώντας τη φιλοσοφία οδηγό για την κατανόηση και τη δράση στον κόσμο (Βικιπαίδεια, χ.χ.).

Η Αλληγορία του Σπηλαίου του Πλάτωνα αποτελεί μια από τις πιο διάσημες φιλοσοφικές εικόνες για την κατανόηση της ανθρώπινης γνώσης και της φύσης της πραγματικότητας. Στην αλληγορία αυτή, το σπήλαιο συμβολίζει τον κόσμο των αισθήσεων, δηλαδή την περιορισμένη φυσική πραγματικότητα που αντιλαμβανόμαστε μέσα από τις πέντε μας αισθήσεις. Οι άνθρωποι που ζουν μέσα στο σπήλαιο είναι αλυσοδοσμένοι, αδυνατούν να γυρίσουν το κεφάλι τους και βλέπουν μόνο τις σκιές που προβάλλονται στον τοίχο μπροστά τους. Οι σκιές αυτές, που δημιουργούνται από μια φωτιά πίσω τους, συμβολίζουν τις ψευδείς εικόνες και εντυπώσεις της πραγματικότητας που σχηματίζονται μέσα από τις αισθήσεις μας. Αυτή η ψευδής εικόνα του κόσμου είναι όλο και όλο που γνωρίζουν οι φυλακισμένοι.

Ο τοίχος που χωρίζει τους αλυσοδοσμένους από το φως και τον έξω κόσμο αντιπροσωπεύει το φυσικό φράγμα μεταξύ της περιορισμένης γνώσης των αισθήσεων και της αληθινής πραγματικότητας των Ιδεών. Ο έξω κόσμος, που βρίσκεται πίσω από τον τοίχο, συμβολίζει την ανώτερη και αιώνια πραγματικότητα των Ιδεών ή Αρχετύπων, η οποία είναι πιο αληθινή και διαρκής από τις περιορισμένες και παραμορφωμένες εκδοχές που αντιλαμβανόμαστε μέσω των αισθήσεών μας. Ο φιλόσοφος που ελευθερώνεται από τις αλυσίδες και βγαίνει από το σπήλαιο αντιπροσωπεύει τον αληθινό φιλόσοφο που επιδιώκει τη γνώση και τη Σοφία. Αφού αντιληφθεί την πραγματική φύση του κόσμου και γνωρίσει την αληθινή πραγματικότητα, επιστρέφει στο σπήλαιο για να μοιραστεί τις γνώσεις του με τους άλλους αλυσοδοσμένους, προσπαθώντας να τους οδηγήσει στην ανακάλυψη της αλήθειας και της πραγματικής γνώσης. Ο ήλιος, που φωτίζει τον έξω κόσμο και βοηθά

τον ελευθερωμένο φιλόσοφο να δει την αληθινή πραγματικότητα, συμβολίζει την Ιδέα του Καλού, το Αγαθό, το οποίο κατέχει κεντρική θέση στη φιλοσοφία του Πλάτωνα. Ο ήλιος υπογραμμίζει τη σημασία της αναζήτησης της αλήθειας και της γνώσης, διότι μόνο μέσω αυτής της αναζήτησης μπορούμε να αντιληφθούμε την πραγματική φύση του κόσμου και να φτάσουμε στην αληθινή σοφία (Δόγκας, 2022).

Μέσα από την αλληγορία αυτή, ο Πλάτωνας θέτει το ερώτημα για το ποια είναι η αληθινή γνώση και πώς μπορεί ο άνθρωπος να απελευθερωθεί από τις ψευδαισθήσεις για να φτάσει στη γνώση των Ιδεών, οι οποίες είναι η πραγματική ουσία της ύπαρξης. Συνολικά, η αλληγορία του σπηλαίου αναδεικνύει τη σημασία της φιλοσοφίας και της αναζήτησης της αλήθειας πέρα από τις επιφανειακές αισθήσεις, καθιστώντας την ένα κλασικό κείμενο στη φιλοσοφική λογοτεχνία (Αθανασόπουλος, 2022).

2.4.2 Η θεωρεία των ιδεών

Η «ιδέα» σημαίνει αυτοδύναμη ενέργεια και κίνηση η οποία δεν επηρεάζεται και δεν κατευθύνεται από πουθενά και μένει πάντα η ίδια. Σύμφωνα με τον Πλάτωνα ο θεός έφταιξε τον κόσμο για να υπάρχουν ιδέες ως παραδείγματα. Η ψυχή υπήρχε πριν την γέννηση και αμέσως μετά την γέννηση εισήλθε στο σώμα και δεσμεύτηκε μέσα σε αυτό. Ο Πλάτωνας θεωρεί ότι το σώμα είναι ο τάφος της ψυχής. Αφού η ψυχή είδε τις ιδέες πριν το σώμα μπορεί και τις θυμάται, καθώς βλέπει το γήινο κόσμο που είναι μια μικρή αντανάκλαση των ιδεών. Τα αισθητά πράγματα είναι παραπλανητικές εικόνες των αισθήσεων σε αντίθεση με τις ιδέες που είναι οντότητες χωρίς ύλη και μένουν αναλλοίωτες και αιώνιες υπάρξεις. Οι ιδέες είναι όντα πραγματικά που ούτε μεταβάλλεται ούτε επηρεάζεται η ύπαρξη του από μεταβαλλόμενες συνθήκες σε χώρο και χρόνο. Για να δει η ψυχή μας ολοκάθαρα τις ιδέες πρέπει να πάψει να ζει μέσα στο σώμα. Ο Πλάτωνας μας λέει ότι η ψυχή περνάει από διάφορες φάσεις μετά τον θάνατο (μετενσάρκωση) μέχρι να απαλλαγεί τελείως από τα σωματικά δεσμά (Ηλιάδη, 2007).

3. Η ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ ΣΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Ο Πλάτων υπήρξε ο πρώτος που ανέδειξε την παιδεία ως αντικείμενο συστηματικής διερεύνησης και τη συνέδεσε άμεσα με τη φιλοσοφία, δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο μια «φιλοσοφία της αγωγής». Η παιδεία για τον Πλάτωνα δεν αποτελεί απλώς ένα μέσο επιβίωσης, αλλά μια διαδικασία ανύψωσης της ψυχής προς το ύψιστο Αγαθό. Η συστηματική καλλιέργεια του ανθρώπου απαιτεί ολιστική προσέγγιση και διαρκή αναζήτηση της αλήθειας.

Σύμφωνα με την πλατωνική σκέψη, η ανθρώπινη ψυχή αποτελείται από τρία μέρη· το λογιστικόν (νους), το θυμοειδές (θέληση) και το επιθυμητικόν (ορμές). Το λογιστικόν είναι υπεύθυνο για τη λογική και τη γνώση, το θυμοειδές για το θάρρος και τη βούληση, ενώ το επιθυμητικόν αφορά τις σωματικές ανάγκες και τις επιθυμίες. Ο στόχος της εκπαίδευσης είναι η εξισορρόπηση αυτών των στοιχείων, ώστε να προάγεται η λογική, η ηθική και η σωφροσύνη. Η αληθινή παιδεία είναι αυτή που βοηθά την ψυχή να ανέλθει προς την τελειότητα (Τρίγκα, 2014).

Ο Πλάτων πίστευε ότι η παιδεία πρέπει να στοχεύει τόσο στην πνευματική όσο και στη σωματική και ηθική καλλιέργεια. Ο ορισμός της παιδείας περιλαμβάνει την ολόπλευρη ανάπτυξη του ανθρώπου, μέσα από την καθημερινή ζωή και όχι μόνο μέσω του σχολείου. Πρωτοποριακά, πρότεινε την ένταξη του παιχνιδιού στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, ώστε τα παιδιά να μαθαίνουν μέσα από την ευχάριστη και φυσική εξερεύνηση. Έτσι, η παιδεία αποκτά μια πιο ουσιαστική και βιωματική διάσταση. Ο Πλάτων πρότεινε ένα εκπαιδευτικό σύστημα που ξεκινά από την παιδική ηλικία και συνεχίζεται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής. Υποστήριξε την καθιέρωση της δημόσιας και υποχρεωτικής εκπαίδευσης τόσο για τα αγόρια όσο και για τα κορίτσια, προβάλλοντας την ισότητα των φύλων. Το εκπαιδευτικό σύστημα που προτείνει περιλαμβάνει συγχρόνως την πρώιμη εκπαίδευση, με έμφαση στη μουσική, τη γυμναστική και την ηθική διαπαιδαγώγηση, προκειμένου να αναπτυχθούν ισορροπημένα η ψυχή και το σώμα, και την ανώτερη εκπαίδευση η οποία επικεντρώνεται σε επιστημονικές και φιλοσοφικές γνώσεις, όπως τα μαθηματικά, η γεωμετρία, η αστρονομία και, κυρίως, η διαλεκτική.

Επιπλέον, η παιδεία, κατά τον Πλάτωνα, βασίζεται και στο καλό παράδειγμα. Οι ενήλικες, ως πρότυπα, οφείλουν να έχουν ήθος και καλλιεργημένο χαρακτήρα, ώστε να μπορέσουν να μεταδώσουν τις αξίες και τις αρχές στις επόμενες γενιές. Η επιτυχία της παιδευτικής διαδικασίας εξαρτάται από την ηθική ακεραιότητα και την προσωπική καλλιέργεια των ιδίων των παιδαγωγών.

Ακόμη, η διαλεκτική αποτελεί το κύριο μέσο για την αναζήτηση της αλήθειας στον πλατωνικό στοχασμό. Μέσα από τον διάλογο, ο μαθητής οδηγείται σε ανώτερα επίπεδα γνώσης, ξεκινώντας από απλές αντιλήψεις και καταλήγοντας στη σύλληψη των Ιδεών. Η διαλεκτική μέθοδος ενισχύει την κριτική σκέψη και την αυτογνωσία, οι οποίες θεωρούνται απαραίτητα στοιχεία για την ουσιαστική παιδεία. Ο Πλάτων έδινε μεγάλη έμφαση στη διανοητική αναζήτηση και την αλληλεπίδραση μαθητή-δασκάλου (Γεράρης, 2014).

Συμπερασματικά, η παιδεία αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της φιλοσοφικής σκέψης του Πλάτωνα και είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την επιδίωξη του Αγαθού. Ο στόχος της είναι η αρμονική ανάπτυξη των δυνάμεων του ανθρώπου, τόσο σε ψυχικό όσο και σε σωματικό επίπεδο. Ταυτόχρονα, η παιδεία συμβάλλει στη δημιουργία μιας κοινωνίας που χαρακτηρίζεται από την τήρηση ηθικών αρχών, τη δικαιοσύνη και την πειθαρχία. Η προσέγγιση του Πλάτωνα εξακολουθεί να αποτελεί πηγή έμπνευσης για την κατανόηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της σχέσης της με την ανθρώπινη φύση (Τρίγκα, 2014).

4. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αθανασόπουλος, Ν. (χ.χ.). *Οι συμβολισμοί της αλληγορίας του σπηλαιίου – ΠΛΑΤΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ | Μέρος Β΄*. Lectures Bureau. Ανακτήθηκε από <https://www.lecturesbureau.gr/1/plato-analysis-part-1/>

Γεράρης, Η. (2014). *Παιδαγωγικές θέσεις του Πλάτωνα: Παρουσίαση και κριτική αποτίμηση*. Πρακτικά του Ελληνικού Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης (ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.ΕΚ.), 7ο Πανελλήνιο Συνέδριο, 10-12 Οκτωβρίου 2014.

Δόγκας, Ν. (2022, 20 Μαΐου). *Αναλύοντας την αλληγορία του σπηλαιίου*. Offline Post. Ανακτήθηκε από <https://www.offlinepost.gr/2022/05/20/analyontas-thn-alligoria-tou-spilaiou/>

Ηλιάδη, Α. (2007). *Η ζωή και το έργο του Πλάτωνα*. Ανακτήθηκε από: [Η ζωή και το έργο του Πλάτωνα - e-telescope online magazine](#)

Πλάτων. (χ.χ.). *Ο βίος και το έργο του σπουδαίου φιλοσόφου της αρχαιότητας*. Ανακτήθηκε από: [Πλάτων: Ο βίος και το έργο του σπουδαίου φιλοσόφου της αρχαιότητας - Εκδόσεις Κάκτος](#)

Στέφος, Α., Στεργιούλης, Ε. και Χαριτίδου, Γ. (2007). *Ιστορία της αρχαίας ελληνικής γραμματείας*, Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου, ΟΕΔΒ, Αθήνα.

Τρίγκα, Ε. (2014). *Ο Πλάτωνας και η συμβολή του στην Παιδαγωγική Επιστήμη*. Πρακτικά του Ελληνικού Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης (ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.ΕΚ.), 7ο Πανελλήνιο Συνέδριο, 10-12 Οκτωβρίου 2014.

Ancient Greece Reloaded. (χ.χ.). *The Corinthian War*. Ανακτήθηκε από https://www.ancientgreecereloaded.com/files/ancient_greece_reloaded_website/wars_and_battles/corinthian_war_gr.php

Cartwright, M. (2018, 2 Μαΐου). *Πελοποννησιακός πόλεμος*. World History Encyclopedia. Ανακτήθηκε από <https://www.worldhistory.org/trans/el/1-342/u/>

Coleman, J. (2000). *Ιστορία της πολιτικής σκέψης: Από την αρχαία Ελλάδα μέχρι τους πρώτους χριστιανικούς χρόνους*. Εκδόσεις Κριτική.

Wikipedia contributors. (χ.χ.). *Κλασική εποχή*. Wikipedia. Ανακτήθηκε από https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%BB%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%B5%CF%80%CE%BF%CF%87%CE%AE

